

Hem>Domstolsförfaranden>Tvistemål>Vilket lands domstol är behörig?

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [hu](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska. Översättningen till är dock redan färdig.

engelska

Swipe to change

Vilket lands domstol är behörig?

Ungern

1 Ska jag väcka talan vid en allmän domstol eller vid en specialdomstol (t.ex. en arbetsdomstol)?

I enlighet med lagen om domstolsväsendet och dess förvaltning finns det i Ungern endast en specialdomstol, nämligen förvaltnings- och arbetsdomstolen som handlägger förvaltnings- och arbetstvister. När det gäller övriga tvister är det de allmänna domstolarna som har behörighet. Överklaganden avgörs inte i specialdomstolen utan i den allmänna regiondomstol som har behörighet på den ort där förvaltnings- och arbetsdomstolen finns.

Förvaltnings- och arbetsdomstolarna står för den juridiska granskningen av förvaltningsbeslut och avgör tvister till följd av ett anställningsförhållande eller ett därmed jämförbart rättsligt förhållande. Som förvaltningsbeslut räknas varje beslut som fattats i ett förvaltningsärende av en förvaltningsmyndighet eller denna myndighets chef i den mening som avses i lagen om allmänna regler för förvaltningsförfaranden, varje beslut om utsökning till följd av brott mot en förpliktelse enligt förvaltningsavtal, varje beslut som i enlighet med lagen fattas av en lokal förvaltning samt varje beslut fattat av andra organisationer eller personer för vilka särskild lagstiftning föreskriver att reglerna om förvaltningstvister ska tillämpas vid överprövning av beslutet.

Som tvister till följd av ett anställningsförhållande eller ett därmed jämförbart rättsligt förhållande räknas bland annat ärenden där kåranden väcker talan för att göra sina rättigheter inom arbetsrätten gällande, liksom ärenden som har att göra med offentliga tjänstemäns ställning, offentlig förvaltning och service, medlemskap i kooperativ som medför skyldigheter med avseende på arbete. Ett krav som grundas på lagstiftning som direkt rör förhållandet mellan anställd och arbetsgivare kan också bli föremål för ett arbetsrättsligt förfarande. Förvaltnings- och arbetsdomstolarna är behöriga att domstolspröva förvaltningsbeslut om övervakning av arbete och arbetsmiljö, beslut om upprättandet av och deltagandet i kommittén för branschdialog och de rättigheter som utövas inom ramen för denna, förvaltningsbeslut som fattats av arbetsmarknadsmyndigheten i enlighet med lagen om främjande av sysselsättning och utbetalning av arbetslöshetsunderstöd samt beslut på socialförsäkringsområdet. Inom dessa områden dömer förvaltnings- och arbetsdomstolarna enligt reglerna för förvaltningstvister.

2 Om målet är av sådan natur att det ska prövas av allmän domstol, hur kan jag veta vid vilken domstol talan ska väckas?**2.1 Görs det skillnad mellan lägre och högre instanser bland de allmänna domstolarna (t.ex. distriktsdomstolar som lägre domstolar och regionala domstolar som högre domstolar), och på vilken nivå ska mitt mål i så fall prövas?**

I enlighet med lagen om domstolsväsendet och dess förvaltning dömer distriktsdomstolarna och regiondomstolarna i första instans. Distriktsdomstolarna är behöriga i första instans i de ärenden som inte i lagen anges falla inom regiondomstolarnas behörighetsområde. Följande är exempel på tvister som faller inom regiondomstolarnas behörighetsområde:

- Sakrättsliga ärenden där belopp på över 30 miljoner ungerska forint står på spel, dock inte tvister gällande förmögenhetsförhållanden mellan makar om talan väckts i ärendet i samband med ett äktenskapsmål.
- Skadeståndstalan mot offentliga tjänstemän om skada som vållats vid tjänsteutövning.
- Upphovsrätt och angränsande rättigheter, inbegripet tvister om rätt till ersättning och rättigheter inom ramen för gemensam förvaltning, skydd för industriell äganderätt och övriga rättigheter enligt artiklarna 86.3–86.4 i civillagen.
- Tvister om internationella transport- och speditorsavtal.
- Vissa bolagsrättsliga tvister.
- Vissa förfaranden i samband med organisationer som är registrerade hos regiondomstolarna, men som inte har bolagsstatus.
- Talan om civilrättsligt ansvar för kränkning av en individs rättigheter och därmed sammanhängande krav på skadestånd, om dessa tas upp i samband med samma mål.
- Ärenden som rör rättsliga förhållanden i samband med värdepapper.
- Talan om rättelse i pressen.

Regiondomstolarna dömer endast i första instans, men har behörighet i andra instans när det gäller överklaganden av beslut från distriktsdomstol eller förvaltnings- och arbetsdomstol.

Appellationsdomstolarna behandlar överklaganden av beslut från distriktsdomstol eller regiondomstol för de typer av tvister där lagen föreskriver det, och avgör alla övriga tvister som tillhör deras behörighetsområde. Högsta domstolen är sista instans. Högsta domstolen behandlar, i de ärenden som tillhör dess behörighetsområde, överklaganden av beslut från regiondomstolar och appellationsdomstolar, beslutar om begäranden om omprövning, uttalar sig om konflikter mellan lokala förordningar och andra rättsregler och beslutar om upphävande av lokala förordningar, fattar beslut gällande lokala förvaltnings eventuella försummelse av sina lagstadgade skyldigheter och dömer i alla övriga ärenden som faller inom dess behörighetsområde.

2.2 Territoriell behörighet (är domstolen i stad A eller domstolen i stad B behörig i mitt fall)?**2.2.1 Huvudregeln om territoriell behörighet**

Det är vanligen den domstol i vars domsaga svaranden har sin hemvist som är behörig (allmän behörighet), om inte exklusiv behörighet för annan domstol föreligger. Om svaranden inte har någon hemvist i Ungern är den domstol i vars domsaga svaranden har sin sedvanliga vistelseort behörig. Om vistelseorten är okänd eller finns i utlandet ska senast kända hemvist i Ungern användas. Om denna är okänd eller saknas ska ärendet prövas av domstolen på den ort där kåranden har sin hemvist, eller i avsaknad av sådan på dennes sedvanliga vistelseort. Om kåranden är en juridisk person ska man utgå från den ort där denne har sitt säte. Om svaranden arbetar på en annan ort än där svaranden har sin hemvist kan svaranden, senast vid rättens första sammanträde, begära att ärendet ska hänskjutas till den domstol som är behörig på den ort där svaranden arbetar.

I ärenden som avser juridiska personer har domstolen på den ort där personens eller dess företrädares säte finns allmän behörighet. Om det är oklart var sätet finns ska man i stället utgå från var huvudkontoret är beläget. Om den juridiska personen har sitt säte i Budapest men även är verksam i Pests län ska

domstolen i Pests län pröva ärendet. När det gäller juridiska personer som inte har något säte i Ungern, ska ärendet hänskjutas till domstolen på den ort där kâranden har sitt säte om kâranden är ungersk juridisk person. Om kâranden är en ungersk fysisk person ska ärendet prövas av domstolen vid kârandens hemvist eller, om sådan saknas, vid dennes sedvanliga vistelseort.

Ärenden som avser företag utan juridisk personlighet ska prövas av den domstol som är behörig enligt bestämmelserna om juridiska personer.

2.2.2 Undantag från huvudregeln

2.2.2.1 När kan jag välja mellan domstolen i den ort där svaranden bor och någon annan domstol?

I ärenden där ingen exklusiv behörighet fastställs i lag får kâranden på de villkor som anges i civilprocesslagen välja någon annan domstol än den domstol som enligt bestämmelserna har allmän behörighet med tanke på svaranden.

I förmögenhetsrättsliga frågor kan ärendet därmed även hänskjutas till den domstol i vars domsaga den svarande varaktigt uppehåller sig (t.ex. på grund av arbete eller studier). I ärenden som avser andra än yrkesmilitärer inom det ungerska försvaret och militära förband ska domstolen på det permanenta tjänstgöringsstället vara behörig. Detta gäller dock inte om svaranden saknar rätt att föra talan inför domstolar och andra myndigheter.

Förmögenhetsrättsliga ärenden där svaranden saknar hemvist eller sedvanlig vistelseort i Ungern får prövas av den domstol i vars domsaga egendomen är belägen eller där svaranden har egendom som kan beläggas med kvarstad. Om det rör sig om en fordran kan ärendet prövas av domstolen i den domsaga där svarandens gäldenär har sin hemvist. Om säkerhet ställts för fordran kan ärendet även prövas av domstolen på den ort där säkerheten är belägen.

Ärenden som avser underhåll, pension och liknande regelbundna utbetalningar får även prövas av domstolen på den ort där mottagaren har sin hemvist. Vårdnadstvister får även prövas av domstolen på den ort där barnet bor.

När det gäller ärenden som avser äganderätt, besittning eller hypoteksrättsliga frågor eller därmed sammanhängande rättigheter kan talan också väckas i domstolen på den ort där egendomen är belägen.

Ärenden avseende fordringar som uppstått till följd av affärstransaktioner får även avgöras av domstolen på den ort där affären gjordes upp eller fullbordades. Skadeståndstalan får prövas av domstolen på den ort där skadan vållades eller uppkom.

Växelfordringar får även prövas av behörig domstol på den ort där växeln ska lösas in.

Talan kan väckas gemensamt mot sidogäldenär och huvudgäldenär vid den domstol som är behörig att behandla talan mot huvudgäldenären i enlighet någon av de principer som avgör behörighet. Om en tredje part gör anspråk på något som är föremål för en pågående tvist mellan andra parter är den domstol där talan har väckts i det befintliga ärendet också behörig när det gäller den talan som eventuellt väcks av tredje part mot de två parterna i den pågående tvisten.

2.2.2.2 När måste jag välja en annan domstol än domstolen i den ort där svaranden bor?

I vissa fall föreskriver lagen att en viss domstol har exklusiv behörighet. Detta gäller i exempelvis följande fall:

För ärenden som gäller överprövning av förvaltningsbeslut om inresa och vistelse på ungerskt territorium avgörs behörigheten av var den myndighet som fattat beslutet har sitt säte. Om behörigheten inte kan avgöras på grundval av var den myndighet som fattat beslutet har sitt säte hänskjuts ärendet till förvaltnings- och arbetsdomstolen i Budapest (Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság) som då har exklusiv behörighet.

Om behörighetsområdet för den myndighet som fattat beslutet innefattar hela landet, med vissa undantag, har förvaltnings- och arbetsdomstolen i Budapest exklusiv behörighet i ärendet.

För tvister som rör avbrytande eller begränsning av verkställighetsåtgärder har den domstol som förordnat verkställighetsförfarandet exklusiv behörighet. Om verkställighetsförfarandet har förordnats av en regiondomstol, en förvaltnings- och arbetsdomstol eller en notarie är det distriktsdomstolen på den ort där gäldenären har sin hemvist som har exklusiv behörighet.

För tvister som rör utmätning har domstolen på den ort där utmätningen skett exklusiv behörighet.

2.2.2.3 Kan parterna själva utse en domstol som annars skulle vara obehörig?

I egendomsrättsliga ärenden kan parterna, om inget annat föreskrivs i lag, utse vilken domstol som helst som behörig att pröva redan uppkomna eller eventuella framtida tvister till följd av ett visst rättsligt förhållande (forumval). Valet kan göras skriftligt, muntligt och därefter bekräftas i skrift, i den form som är bruklig i parternas affärskontakter, eller vid internationell handel i den form som är bruklig i branschen och som parterna känner till eller borde känna till och som är allmänt känd och använd i den typ av affärskontakter som parterna har. I ärenden där någon domstol enligt lag har exklusiv behörighet får parterna inte välja domstol. Om inget annat föreskrivs i lag eller avtalas mellan parterna har den valda domstolen exklusiv behörighet. Valet av domstol är bindande även för den som övertar rättigheterna. Om forumvalet ingår i de allmänna villkoren i ett avtal kan den valda domstolen, om svaranden begär det senast vid rättens första sammanträde, hänskjuta ärendet till den domstol som annars enligt lagen är behörig.

När det gäller egendomsrättsliga ärenden som faller inom regiondomstolarnas kompetensområde kan parterna inte utse vare sig regiondomstolen i huvudstaden Budapest (Fővárosi Törvényszék) eller regiondomstolen för området kring Budapest (Budapest Környéki Törvényszék) som behöriga att pröva redan uppkomna eller eventuella framtida tvister till följd av ett visst rättsligt förhållande. När det gäller ärenden som faller inom distriktsdomstolarnas kompetens kan parterna inte utse centraldomstolen i Pest (Pesti Központi Kerületi Bíróság) som behörig.

3 Om målet är av sådan natur att det ska prövas av specialdomstol, hur kan jag veta vilken specialdomstol jag ska vända mig till?

I det ungerska rättsväsendet är det endast förvaltnings- och arbetsdomstolarna som kan betraktas som specialdomstolar. Exempelvis har, när det gäller arbetsrättsliga ärenden, förvaltnings- och arbetsdomstolen på den ort där arbetsgivaren har sitt säte eller där den anläggning där den anställde arbetar eller har arbetat inom ramen för sitt anställningsavtal exklusiv behörighet.

När det gäller förvaltningsärenden avgörs behörigheten på grundval av den ort där den förvaltningsmyndighet som tagit det aktuella beslutet har sitt säte, så länge inte lagen föreskriver att en annan domstol har exklusiv behörighet eller i övrigt föreskriver något annat. Om förvaltningsmyndighetens behörighetsområde sträcker sig över flera regioner (med region avses även huvudstaden), med vissa undantag, avgörs behörigheten på grundval av kârandens hemvist i landet eller, om en sådan saknas, dennes sedvanliga vistelseort. När det gäller juridiska personer och organisationer utan juridisk personlighet är det domstolen i det område där den juridiska personen eller organisationen har sitt ungerska säte som är behörig. Om det förvaltningsbeslut som ska överprövas gäller en rättighet eller skyldighet som har att göra med fast egendom eller ett rättsligt förhållande gällande fast egendom ska talan väckas vid domstolen på den ort där den fasta egendomen är belägen. Om det förvaltningsbeslut som ska överprövas gäller en registrering eller ett tillstånd, eller en aktivitet som har med registrering eller tillstånd att göra, är det domstolen på den plats där aktiviteten utförs eller ska utföras som är behörig. Om behörighetsområdet för den myndighet som fattat beslutet innefattar hela landet, med vissa undantag, har förvaltnings- och arbetsdomstolen i Budapest exklusiv behörighet att avgöra tvisten.

Senaste uppdatering: 10/11/2015

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.